

HUR SJÄLVFÖRYNGRAS CONTORTAN?

Contortan har vid det här laget spridit sig drygt 100 meter ut på angränsande hållmarker. Ännu lite mer på myrarna. Det kommer Jakob Nemer Barbiche fram till i ett examensarbete på SLU där han inventerat knappt 40-åriga bestånd.

– Contortan har blivit Sveriges sjunde vanligaste trädslag, konstaterar han. Därför är det viktigt att veta hur arten sprider sig. När trädslaget introducerades ansågs den sakna förmåga att själv sprida sig, men senare visade det sig att det inte stämmer. BE•Foto: Matts Bildström

Varning för slarvig plantering

SLARVIG PLANTERING riskerar att förstöra det som plantskolorna har fixat till.

Det menar Anders Lindström vid Högskolan Dalarna som ägnat en stor del av sitt yrkesliv åt plantrötter. Hans forskargrupp har nu konstaterat att deformerade rötter inte bara leder till instabila träd, utan också till virkesfel i rotstocken.

– De plantsystem vi använder idag i plantskolorna ger ofta ett allsidigt rotsystem, men det finns förstås risk för deformationer om plantorna odlas för länge i för små behållare, säger han.

Anders menar dock att själva planteringen kan leda till problem, särskilt för barrots- och pluggplus-planter med stora rotsystem. Och han varnar för slarvig plantering.

I Danmark har man sett att barrotsplantornas rötter ofta blir sammanklämda och ensidiga vid planteringen. Det förstärker den asymmetriska utformningen som rotsystemet hade redan i plantskolan. Vid maskinell plantering riskerar också rötterna att växa ut längs med fåran. Om spåren går tvärs med vindriktningen kan ungsbogen blåsa ner.

På sikt stabiliserar sig dock rotsystemen. Granen kan, till skillnad från tallen, få nya rötter som växer ut från stambasen – adventivrötter. Tallen har större bekymmer. Men de danska erfarenheterna säger att rotsystemen ofta har vuxit ut efter några decennier. Det stämmer också med erfarenheter från Centraleuropa och Storbritannien.

Däremot kan planteringen i markberedningsspår ställa till bekymmer.

STEN NORDLUND PÅ SKOGFORSK är bekymrad över planter som sätts i harvfåran, och särskilt över barrotsplanter. I två försök utanför Jönköping tittade han på tillväxt, utveckling och stabilitet efter plantering med olika planttyper. Slutsatserna sammanfattas i ett Resultat från Skogforsk.

Alla planttyper hade individer som visade någon form av instabilitet. Störst var problemet för barrotsplanter, där en upprävningsvisade att 70 procent hade en- eller tvåsidiga rotsystem. Rötter som alltså bara stagar upp trädet på en eller två sidor. För TePlus-planter var andelen 50 procent, och för vanliga täckrotsplanter 30 procent. Även det en hög siffra.

I värsta fall, snurrade rötter och träd som kan vickas omkull.

Det såg ut som om rötterna hade sökt sig ut från harvfåran mot den näringsrika tiltan. Rötterna kan också ha följt kanten på tiltan så att de bildar ett gångjärn. Men markberedningen är bara en av flera orsaker till dåliga rötter. De större plantorna (barrot och TePlus) hade mycket hop-snurrade rötter, något som orsakades vid planteringen.

– Det är svårt att plantera planter med stora rotsystem utan att deformera rötterna, konstaterar Sten Nordlund i rapporten.

Text och foto: Mats Hannerz

RÄKNETIPS

Skogforsks KunskapDirekt är väldigt, väldigt intressant för vanliga skogsägare som vill räkna på lönsamheten i olika skötselalternativ.

Urban Nilsson, SLU

